

КОРНУС В.В., магістрант, м. Харків, НТУ «ХП»

ОЦІНКА ЯКОСТІ ТА КОНКУРЕНТОЗДАТНІСТЬ ПРОМИСЛОВИХ ТОВАРІВ

Одним з найважливішим фактором створення високоякісних промислових виробів є забезпечення їх високої надійності. Проведемо аналіз ряду відповідних робіт. Одним з перших таку проблему досліджував А.С. Консон [1, с. 80-105]. Він рекомендував враховувати збитки, пов'язані з простоями приладів (систем) у поточних ремонтах засобів автоматизації. Його формули носять дуже загальний вигляд, не враховують особливості втрат у конкретних видах виробництва. Тому вони не можуть бути використані для встановлення економічно доцільних характеристик засобів автоматизації.

Серед порівняно недавніх робіт, де висвітлюються подібні питання, слід визначити роботу Д.Е. Старіка [2]. Він розглядає економічну ефективність комплектуючих виробів літака, до яких він відносить авіаційні двигуни. Автор підкреслює, що оскільки показники надійності відповідного двигуна впливають на надійність роботи усього літака, то «повна оцінка економічного ефекту від підвищення надійності двигуна може бути здійснена тільки у системі парку літаків» [2, с. 211]. Однак на практиці автор умовно припускає, що показники надійності двигуна не впливають на техніко-економічні показники літака. Це відповідно призводить і до «умовного» розрахунку ефективності літака.

Спроба врахувати в розрахунках інтегрального коефіцієнта конкурентоспроможності фактор сервісного і після продажного обслуговування зроблена львівськими фахівцями Й. Петровичем і А. Катаєвим [3, с. 30]. Вони пропонують здійснювати подібну оцінку на базі групи коефіцієнтів, розрахованих за допомогою експертних методів. З цього приводу можна висловити дві сумніви. По-перше, як відомо, експертні методи мають певну суб'єктивність. По-друге, результати і витрати на проведення сервісного і після продажного обслуговування

можуть бути виміряні у вартісній оцінці, як пов'язані із забезпеченням збільшення рівня безперервної роботи засобів праці.

Підвищення якості та конкурентоспроможності товарів вимагає певних витрат. У цьому зв'язку привертає увагу класифікація відповідних витрат, запропонована А. Фейгенбаумом [4, с.153]. Автор визначає наступні види відповідних витрат: на попередження дефектів; на контроль і оцінку якості; витрати від браку. Останні полягають у витратах і втратах через дефекти, виявлених як у виробника так і у споживача.

З нашої точки зору, подібний підхід виглядає дещо одностороннім. Він розглядає тільки дефекти, величина яких, як правило, являє собою незначну частину в загальному обсязі випуску продукції суб'єктом підприємства. Це більше схоже на зменшення витрат у процесі виробництва та гарантійного обслуговування на усунення відповідних дефектів. А важливо не лише ліквідувати дефекти. Основне завдання розробників і виробників полягає у створенні високоякісної продукції, оптимізації її параметрів, в тому числі, розрахунку економічно доцільного терміну служби нововведень. На базі аналізованого підходу таких завдань не вирішити. У методиці А. Фейгенбаума, як і у наведених ним видів витрат і втрат у виробництві при використанні дефектних виробів [4, с.156-157], подібних рекомендацій не наводиться. Немає зіставлення витрат на зменшення кількості дефектів виробів і переваг від цього. У той же час, може виявитися, що подібні витрати не перевищують переваг на їх усунення (зменшення).

Останнім часом з'явилося ряд робіт, що заслуговують на увагу серед них монографія О.О. Динкіна та Н.І. Іванової «Глобальная перестройка» [5]. А також напрацювання вітчизняних спеціалістів К. Ізмайлової [6], В.В. Шемаєвої та О.О. Ромодан [7] та ін. Однак в них не знайшли достатнього висвітлення аспекти, які розглядаються нами.

Як впливає з вищенаведеного, необхідні подальші розробки з теорії та практики визначення ефективності підвищення якості та конкурентоспроможності засобів праці, в т.ч. авіаційної техніки.

Список літератури: 1. *Консон А.С.* Экономика приборостроения / А.С. Консон. – М. Высшая школа, 1970. – 346с.; 2. *Старик Д.Э.* Экономика авиастроительного предприятия / Д.Э. Старик – М.: Доброе слово, 2005. – 236 с.; 3. *Петрович И.* Определение конкурентоспособности товаров производственного назначения в системе маркетинга / И. Петрович, В. Катаев // Экономика Украины. – К.: Минэкономразвития, 1997, №10, – с. 30-37.; 4. *Фейгенбаум А.* Контроль качества продукции / А. Фейгельбаум // ред. А.В. Гличев – М.: Экономика, 1986. – 471с.; 5. *Дынкин А.А.* Глобальная перестройка / Отв. ред. Акад. А.А. Дынкин // Отв. ред. Акад. Н.И. Иванова / М.: Весь Мир, 2014. – 528с.; 6. *Ізмайлова К.* Обґрунтування економічних рішень щодо підвищення ефективності проектів на передінвестиційній стадії / К. Ізмайлова «Економіка України». – К.: Мінекономрозвитку, НАНУ, № 10, 2011. – с. 79-87.; 7. *Шемаєв. В.В.* Оцінка фінансової ефективності інвестиційних проектів, що підтримуються міжнародними фінансовими організаціями / В.В. Шемаєв, О.О. Ромодан // Фінанси України. – К.: Мінфін України, №5, 2014 – с. 98-105.